

سیستم و حسابداری مالیاتی

دکتر ناصر علی رمضانی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد خلخال

رضا جامه داری

پیمان دیانتهی سوها

سرشناسه	: رمضانی، ناصرعلی، ۱۳۵۱ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: سیستم و حسابداری مالیاتی / تألیف ناصرعلی رمضانی، رضا جامه‌داری، پیمان دیانتی سوها.
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: [۸]، ۲۱۵ ص: جدول (رنگی).
شابک	: ۱۴۰۰۰ ریال ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۹-۰۴۵-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۱۵.
موضوع	: مالیات -- حسابداری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Tax accounting -- Law and legislation -- Iran
موضوع	: مالیات مستقیم -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Direct taxation -- Law and legislation -- Iran
شناسه اف	: جامه‌داری، رضا، ۱۳۵۹ -
شماره افزه	: دیانتی سوها، پیمان، ۱۳۶۷ -
رده بندی کنگره	: HF۵۶۸۱۳۹۵ ۲۸۵ م/
رده بندی دیویی	: ۴۶/۶۵۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۴۱ ۳۶۲

سیستم و حسابداری مالیاتی

تألیف: دکتر ناصرعلی رمضانی - رضا جامه‌داری - پیمان دیانتی سوها
صفحه آرا و طراح جلد: بهاره عزت‌تلا.

نوبت چاپ: اول- ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۲۱۵ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۳۰۰

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۹-۰۴۵-۰

چاپ و نشر: نوروزی- ۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا (ع). ۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸
دورنگار: ۱۷-۳۲۲۲۰۰۴۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail
سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

پیشگفتار

از آنجا که مالیات یکی از منابع درآمدی پایدار محسوب می گردد، دولت‌ها می توانند برای تامین هزینه های خویش از این منبع بخوبی کمک گرفته و حتی در هنگامی که هزینه های دولت افزایش می یابد، مالیات می تواند بهترین وسیله تامین کننده هزینه ها واقع گردد. در چند دهه گذشته در کشور ما دولتها عمدتاً منابع درآمدی خود را از طریق فروش نفت تحصیل می نمودند و از سایر منابع درآمدی همچون مالیات بشدت غافل بودند. از این رو مردم نیز هیچگونه اعتقاد و باوری به پرداخت مالیات از خود نشان نمی دادند تا اینکه پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، مسئولان و کارگزاران نظام بر آن شدند تا برای استقلال هر چه بیشتر کشور، از سایر منابع درآمدی نیز بهره مند گردند. از این رو، مالیات به تدریج جایگاه خود را در عرصه اقتصادی پیدا کرد، به طوری که هر سال نسبت به سال قبل، سهم بیشتری از منابع درآمدی از مالیات تامین می شود.

انسجام، وحدت و یکپارچگی در گروه حاکم منجر به همگرایی و اجرای قوانینی است که عدالت اجتماعی را میسر می سازد. مالیات بسبب آن هزینه اجتماعی است که آحاد یک ملت در راستای بهره وری از امکانات و منابع کشور، وظیفه اند آن را پرداخت تا توانایی های جایگزینی این امکانات و منابع فراهم شود. در واقع دولت ها از طریق اجرای یک قانون مالیاتی عقلایی و منطقی، شتاب توسعه اجتماعی - اقتصادی کشور را شدت می بخشد. بدیهی است چنانچه این قانون منطبق با اهداف اقتصادی کشور نباشد خود به یکی از عوامل بازدارنده توسعه تبدیل خواهد شد.

دولت در جهت اجرای وظائف خود نیازمند به منابع کافی درآمدی می باشد مالیات، به عنوان یکی از منابع درآمدی دولت می تواند تا حدودی این وظیفه را به عهده گیرد. در این میان، دولت وظیفه دارد جهت کم کردن اتکاء خود به درآمد نفت که دچار نوسانات شدید می باشد، به این منبع توجه کافی داشته باشد و سیاست های خود را در این مسیر پی ریزی کند.

کتاب حاضر، حاصل ماه ها تلاش و مطالعه و بررسی مقالات، قوانین مالیاتهای مستقیم و کتب مختلف منتشر شده در حوزه حسابداری مالیاتی می باشد. هدف از تالیف این

کتاب ، یادگیری راحت تر ، سریع و آسان تمامی مطالب در زمینه مالیات و نحوه محاسبات حسابداری مالیات برای دانشجویان است. مزیت این کتاب نسبت به کتب های منتشر شده در بازار، بیان رسا ، شیوا و آسان مطالب ، تشریح بسیار راحت مسائل با ارائه مثال هایی ساده و جامع می باشد که به عنوان خوادآموز جامع در اختیار دانشجویان و اساتید دانشگاه ها قرار می گیرد. با توجه به اینکه در این کتاب سعی شده که تمامی نکات مهم ، مبهم و کاربردی مواد و قانون مالیاتهای مستقیم گنجانده شود؛ به طور جد می توان گفت این کتاب کامل ترین کتاب تالیف شده در زمینه حسابداری مالیاتی در کشور می باشد که در آن تمامی قوانین با آخرین اصلاحات مندرج در قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۵ گنجانده شده است. همچنین، سعی شده تا مفاهیم سیستم های مالیاتی نیز تشریح شود تا خواننده با دیدی بازتر محاسبات و حسابداری مالیاتی را درک کند.

گروه نویسندگان

۱	فصل اول آشنایی با کلیات و مفاهیم عمومی مالیات	۱
۲	مقدمه	۲
۲	مالیات	۲
۳	اهداف وضع مالیات:	۳
۳	اصول مالیات	۳
۴	اشخاص مشمول مالیات	۴
۵	نظام مالیاتی ایران	۵
۸	مالیات و اقتصاد	۸
۹	تأثیر مالیات بر توسعه اقتصادی	۹
۱۰	چالش های مالیات در ایران	۱۰
۱۱	تأثیر نظام مالیاتی بر رشد و توسعه اقتصادی	۱۱
۱۵	مالیات در اقتصاد اسلامی	۱۵
۱۷	مالیاتهای تکلیفی	۱۷
۱۷	سال مالیاتی	۱۷
۱۷	اظهارنامه مالیاتی	۱۷
۱۸	نحوه ارائه اظهارنامه مالیاتی	۱۸
۱۸	انواع اظهارنامه مالیاتی	۱۸
۱۹	سوالاتی برای تامل و بحث بیشتر	۱۹
۲۱	فصل دوم مالیات بر ارث	۲۱
۲۲	مقدمه	۲۲
۲۲	مالیات بر ارث	۲۲
۲۴	محاسبه مالیات بر ارث	۲۴
۲۴	اموال مشمول مالیات بر ارث	۲۴
۲۵	معافیت های مالیاتی	۲۵
۲۶	نحوه تقسیم ماترک متوفی	۲۶
۲۷	نکته:	۲۷
۲۷	تکالیف بانک ها و موسسات دولتی و سایر اشخاص	۲۷
۲۹	تکالیف وارث	۲۹
۳۰	جرائم مالیاتی	۳۰

۳۱	قوانین مالیاتی
۳۲	تعریف اصطلاحات
۳۳	سوالاتی برای تامل و بحث بیشتر
۳۵	فصل سوم حق تمبر
۳۶	قوانین حق تمبر
۳۸	حق تمبر سهام و سهم الشرکه
۳۹	تکالیف و مسئولیت های اشخاص و موسسات و سازمان ها
۴۰	جرائم قانونی متخلفان
۴۰	تعریف اصطلاحات
۴۰	سوالاتی برای بحث و گفت و گوی بیشتر
۴۱	فصل چهارم مالیات بر درآمد اجاره املاک
۴۲	مقدمه
۴۲	مالیات بر درآمد املاک
۴۲	درآمد مشمول مالیات اجاره
۴۵	روش تعیین درآمد اجاره املاک
۴۶	درآمد غیر نقدی اجاره املاک
۴۹	معافیت های مالیاتی
۵۲	نرخ مالیات بر درآمد اجاره
۵۳	محاسبه مالیات بر درآمد اجاره املاک
۵۵	تعریف اصطلاحات
۵۵	سوالاتی برای تامل و بحث بیشتر
۵۹	فصل پنجم مالیات بر نقل و انتقال املاک
۶۰	مقدمه
۶۰	مالیات بر درآمد نقل و انتقال املاک
۶۳	مالیات نقل و انتقال قطعی املاک
۶۴	معافیهای مالیاتی
۶۵	نکات مهم در مورد سایر مقررات مربوط به مالیات نقل و انتقال املاک
۶۷	تکالیف مؤدیان مالیاتی املاک
۶۸	سال مالیاتی
۶۹	تعریف اصطلاحات
۶۹	سوالاتی برای تامل و بحث بیشتر
۷۱	فصل ششم مالیات بر درآمد حقوق

۷۲	 مقدمه
۷۲	 تعریف درآمد (حقوق)
۷۳	 درآمد مشمول مالیات حقوق
۷۳	 طبق قانون مالیاتهای مستقیم، حقوق و مزایای حقوق بگیران به دو دسته تقسیم می شود که عبارتند از:
۷۴	 معافیت های مالیاتی
۷۷	 نحوه محاسبه ی معافیت های مالیاتی:
۷۸	 محاسبه درآمد مشمول مالیات حقوق
۷۹	 نرخ مالیات بر درآمد حقوق
۷۹	 نحوه محاسبه مالیات حقوق در بخش دولتی:
۸۰	 نحوه محاسبه مالیات حقوق
۸۱	 نحوه محاسبه حقوق هر سال
۸۲	 نحوه محاسبه مالیات سال
۸۴	 جرائم مالیاتی و مجازات های قانونی - خلفان
۸۵	 سایر مقررات مربوط به مالیات - حقوق - نحوه استرداد اضافه پرداختی
۸۶	 سوالاتی برای تامل و بحث بیشتر
۸۹	 فصل هفتم مالیات بر درآمد مشاغل
۹۰	 مقدمه
۹۰	 مالیات بر درآمد مشاغل
۹۰	 صاحبان مشاغل
۹۱	 درآمد مشمول مالیات
۹۱	 معافیت های مالیاتی
۹۳	 تعیین درآمد مشمول مالیات صاحبان مشاغل
۹۴	 تکالیف مؤدیان مالیاتی مشاغل
۹۵	 سوالاتی برای تامل و بحث بیشتر
۹۷	 فصل هشتم مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی
۹۸	 مقدمه
۹۸	 مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی
۱۰۰	 روش های رسیدگی به مالیات اشخاص حقوقی
۱۰۲	 معافیت های مالیاتی
۱۰۸	 سایر معافیت های مالیاتی
۱۱۰	 نرخ مالیات نقل و انتقال

۱۱۲	تکالیف اشخاص حقوقی
۱۱۲	سوالاتی برای تامل و بحث بیشتر
۱۱۵	فصل نهم مالیات حق الوکاله
۱۱۶	مالیات حق الوکاله
۱۱۹	نکته:
۱۱۹	سوالاتی برای تامل و بحث بیشتر
۱۲۱	فصل دهم ادغام یا ترکیب و انحلال شرکت ها
۱۲۲	مقررات مالیاتی ادغام یا ترکیب شرکت ها
۱۲۲	محاسبه مالیات اشخاص حقوقی منحل شده
۱۲۶	تکالیف مدیران شخص حقوقی منحل شده
۱۲۶	نکات در خصوص اشخاص حقوقی منحل شده
۱۲۷	سوالاتی برای تامل و بحث بیشتر
۱۲۹	فصل یازدهم مالیات بر درآمد اتفاقی
۱۳۰	مالیات بر درآمد اتفاقی
۱۳۰	درآمد اتفاقی مشمول مالیات
۱۳۰	نحوه محاسبه مالیات درآمد اتفاقی
۱۳۱	نحوه تشخیص درآمد اتفاقی مشمول مالیات
۱۳۲	معافیه های مالیاتی
۱۳۳	درآمد مشمول مالیات صلح معوض و هبه معوض
۱۳۴	سایر درآمدهای اتفاقی
۱۳۵	تکالیف مؤدیان صاحبان درآمد اتفاقی
۱۳۵	سوالاتی برای تامل و بحث بیشتر
۱۳۷	فصل دوازدهم مقررات مختلف مالیاتی
۱۳۸	تشویقات و جرائم مالیاتی
۱۴۲	هزینه های قابل قبول و استهلاک
۱۴۹	فصل سیزدهم علل ناکارآمدی نظام مالیاتی ایران
۱۵۰	مقدمه
۱۵۱	فرار مالیاتی و درآمد مالیاتی در کشورهای پیشرفته
۱۵۱	تعریف مالیات
۱۵۲	فرار مالیاتی
۱۵۲	علل و زمینه های چهار گانه ناکارآمدی سیستم مالیاتی
۱۵۲	۱- قوانین و مقررات مالیاتی

۱۵۴	۲-فرآیندهای مالیاتی
۱۵۵	عدم توجه به رضایت مؤدیان مالیاتی
۱۵۶	۳- منابع انسانی
۱۵۷	کارشناس امور مالیاتی
۱۵۹	نیاز به منابع انسانی بیش تر
۱۵۹	۴- مؤدیان مالیاتی
۱۶۳	مجموعه عوامل موثر بر گریز مالیاتی در ایران
۱۶۷	رابطه اقتصاد دولتی و فرار مالیاتی در ایران
۱۶۹	علل حیات رشد فرار مالیاتی
۱۷۱	سوالات برای بحث و گفت و گوی بیشتر
۱۷۳	فصل چهاردهم قانون مالیات بر ارزش افزوده
۱۷۴	مقدمه
۱۷۵	تاریخچه مالیات بر ارزش افزوده در جهان
۱۷۵	تاریخچه استقرار نظام مالیات بر ارزش افزوده در ایران
۱۷۶	تعریف مالیات بر ارزش افزوده
۱۷۷	اهداف دولت از استقرار نظام مالیات بر ارزش افزوده
۱۷۷	خصوصیات و ویژگیهای مالیات بر ارزش افزوده در مقایسه با اهداف
۱۷۸	آثار اقتصادی مالیات بر ارزش افزوده
۱۸۰	فرار مالیاتی در مالیات بر ارزش افزوده
۱۸۲	شیوه اجرایی مالیات بر ارزش افزوده
۱۸۲	مزایای دریافت مالیات بر ارزش افزوده
۱۸۵	مالیات در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
۱۸۶	قوانین مالیات بر ارزش افزوده
۱۸۶	بخش اول
۱۸۶	کلیات و تعاریف
۱۸۸	بخش دوم
۱۸۸	معافیت ها
۱۹۰	بخش سوم
۱۹۰	ماخذ، نرخ و نحوه محاسبه مالیات
۱۹۲	بخش چهارم
۱۹۲	وظایف و تکالیف مؤدیان
۱۹۵	بخش پنجم

۱۹۵	 سازمان مالیات بر ارزش افزوده و اختیارات آن
۱۹۹	 بخش ششم
۱۹۹	 سایر مقررات
۲۰۰	 بخش هفتم
۲۰۰	 عوارض کالاها و خدمات
۲۰۴	 بخش هشتم
۲۰۴	 حقوق ورودی
۲۰۶	 بخش نهم
۲۰۶	 سایر مالیات ها و عوارض خاص
۲۱۲	 بخش دهم
۲۱۲	 تکلیف سایر قوانین مرتبط با تاریخ اجراء
۲۱۵	 فهرست منابع و مآخذ